

Hallituksen esitys Eduskunnalle osakeyhtiölakiin ja eräisiin muihin lakeihin sisältyvien asuin- ja kotipaikka-vaatimusten sekä poikkeuslupasäännösten muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi osakeyhtiön perustajia ja hallituksen jäseniä koskevaa osakeyhtiölain mukaista poikkeuslupamenettelyä siten, että vähintään yhdellä osakeyhtiön perustajalla on oltava asuin- tai kotipaikka Euroopan talousalueella ja vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei yhtiölle myönnetä poikkeuslupaa. Vastaavalla tavalla muutettaisiin asunto-osakeyhtiölaissa olevat asunto-osakeyhtiön perustajia ja hallituksen jäseniä koskevat asuinpaikkavaatimukset. Asumisoikeusyhdistyksistä annetussa laissa, osuuskuntalaissa ja säätiölaissa olevat hallituksen jäseniä koskevat asuinpaikkavaatimukset muutettaisiin vastaamaan osakeyhtiölakiin ehdotettuja muutoksia. Yhdistyslakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että hallituksen puheenjohtajalla on oltava asuinpaikka Suomessa, jollei poikkeuslupaa myönnetä. Euroopan talousalueen ulkopuolella asuvaa osakeyhtiön, asunto-osakeyhtiön ja osuuskunnan toimintamenkirjoittajaa sekä säätiön nimenkirjoittajaa koskevasta poikkeuslupamenettelystä luovutettiin. Prokuralaista ehdotetaan kumottavaksi osakeyhtiön ja osuuskunnan prokuristia koskeva lupamenettely.

Elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten,

että kommandiittiyhtiön äänetön yhtiömies, jonka asuin- tai kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella, ei tarvitsisi poikkeuslupaa. Poikkeuslupamenettely koskisi avoimen yhtiön yhtiömiestä ja kommandiittiyhtiön vastuunalaista yhtiömiestä, jonka asuin- tai kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella, jollei vähintään yhdellä avoimen yhtiön yhtiömiehellä tai kommandiittiyhtiön vastuunalaisella yhtiömiehellä ole asuin- tai kotipaikkaa Euroopan talousalueella.

Lisäksi ehdotetaan, että poikkeusluvut myöntäisi kauppa- ja teollisuusministeriön sijasta Patentti- ja rekisterihallitus. Tämän vuoksi eurooppalaisesta taloudellisesta etuyhtymästä annetun lain etuyhtymän johtajaa koskevaa poikkeuslupamenettelyä ehdotetaan lupaviranomaisen osalta muutettavaksi.

Uudistuksen seurauksena lupamenettelyjen piiristä poistuisivat ne luvat, jotka käytännössä on poikkeuksetta myönnetty.

Esitykseen sisältyvät lisäksi ehdotukset laeiksi patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä annetun lain ja konkursipesien hallinnon valvonnasta annetun lain muuttamisesta.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian niiden hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	4
1. Nykytila ja käytäntö	4
1.1. Osakeyhtiölaki.....	4
1.2. Asuntoyhtiölaki	4
1.3. Laki asumisoikeusyhdistyksistä.....	5
1.4. Osuuskuntalaki	5
1.5. Prokuralaki	5
1.6. Laki eurooppalaisesta taloudellisesta etuyhtymästä.....	5
1.7. Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta	5
1.8. Yhdistyslaki	6
1.9. Säätölaki	6
1.10. Ruotsin, Norjan ja Tanskan lainsäädäntö	6
Ruotsi	6
Norja	6
Tanska	7
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	7
3. Esityksen vaikutukset	9
3.1. Vaikutukset valtiontalouteen ja valtionhallintoon.....	9
3.2. Vaikutukset yritystoimintaan	9
4. Asian valmistelu	9
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	10
1. Lakiehdotusten perustelut	10
1.1. Osakeyhtiölaki.....	10
2. luku. Osakeyhtiön perustaminen	10
8. luku. Yhtiön johto	10
1.2. Asunto-osakeyhtiölaki	11
1.3. Laki asumisoikeusyhdistyksistä.....	11
1.4. Osuuskuntalaki	11
5 luku. Osuuskunnan johto	11
1.5. Prokuralaki	11
1.6. Laki eurooppalaisesta taloudellisesta etuyhtymästä.....	12
1.7. Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta	12
1.8. Yhdistyslaki	13
1.9. Säätölaki	13
1.10. Laki patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä.....	14
1.11. Laki konkurssipesien hallinnon valvonnasta	14
2. Voimaantulo	14
LAKIEHDOTUKSET	15

osakeyhtiölain muuttamisesta	15
asunto-osakeyhtiölain 53 ja 59 §:n muuttamisesta	16
asumisoikeusyhdistyksistä annetun lain 34 §:n muuttamisesta	17
osuuskuntalain 5 luvun 5 ja 15 §:n muuttamisesta.....	17
prokuralain 4 §:n kumoamisesta.....	18
eurooppalaisesta taloudellisesta etuyhtymästä annetun lain 4 §:n muuttamisesta	18
elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain muuttamisesta.....	19
yhdistyslain 35 §:n muuttamisesta	19
säätiölain muuttamisesta.....	20
patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta	21
konkurssipesien hallinnon valvonnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta	22
LIITE	23
RINNAKKAISTEKSTIT	23
osakeyhtiölain muuttamisesta	23
asunto-osakeyhtiölain 53 ja 59 §:n muuttamisesta	24
asumisoikeusyhdistyksistä annetun lain 34 §:n muuttamisesta	25
osuuskuntalain 5 luvun 5 ja 15 §:n muuttamisesta.....	26
prokuralain 4 §:n kumoamisesta.....	27
eurooppalaisesta taloudellisesta etuyhtymästä annetun lain 4 §:n muuttamisesta	28
elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain muuttamisesta.....	28
yhdistyslain 35 §:n muuttamisesta	30
säätiölain muuttamisesta.....	31
patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta	33
konkurssipesien hallinnon valvonnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta	34

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila ja käytäntö

1.1. Osakeyhtiölaki

Osakeyhtiölaista ja muista yhteisölaeista poistettiin vuonna 1994 Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (ETA-sopimus) tullessa voimaan yhteisöjen toimielimiä koskevat kansalaisuusvaatimukset. Asuinpaikka-vaatimuksia muutettiin samalla siten, että asuinpaikkaan Suomessa rinnastettiin asuinpaikka Euroopan talousalueella.

Osakeyhtiölain (734/1978) 2 luvun 1 §:n mukaan vähintään puolella perustajista tulee olla asuinpaikka tai, jos perustaja on oikeushenkilö, kotipaikka Euroopan talousalueella, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö myönnä lupaa poiketa tästä. Oikeushenkilöllä on kotipaikka Euroopan talousalueella, kun se on perustettu Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön mukaan ja kun sillä on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Hallituksen jäsenistä ja toimitusjohtajasta on osakeyhtiölain 8 luvun 4 §:ssä säännös, jonka mukaan vähintään puolella hallituksen jäsenistä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö myönnä yhtiölle lupaa poiketa tästä. Lain 8 luvun 1 §:n 4 momentin nojalla hallituksen varajäseniin ja 8 luvun 3 §:n 3 momentin nojalla toimitusjohtajan sijaiseen sovelletaan 8 luvun 4 §:n säännöksiä. Lisäksi 8 luvun 12 §:n 2 momentin mukaan sovelletaan yhtiön toiminimenkirjoittajaan, joka ei ole hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja, toimitusjohtajaa koskevia 8 luvun 4 §:n säännöksiä.

Jos yhtiöllä on hallintoneuvosto, koskevat 8 luvun 11 §:n 3 momentin mukaan hallintoneuvoston jäseniä ja varajäseniä 8 luvun 1 ja 4 §:n säännökset hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä. Lain 13 luvun 6 §:n 1 momentin nojalla osakeyhtiön selvitysmiehiin sovelletaan samoja säännöksiä kuin hallituksen jäseniin.

Kauppa- ja teollisuusministeriön lupakäytännössä osakeyhtiön perustajaluvat on

yleensä myönnetty. Vuosina 1999 ja 2000 ministeriö myönsi yhteensä 30 perustajalupaa. Vuonna 2001 perustajalupia oli 40. Luvat on poikkeuksetta myönnetty myös Euroopan talousalueen ulkopuolella asuvalle toimitusjohtajalle ja toiminimenkirjoittajalle. Hallituksen jäsenten osalta on vaadittu, että ainakin yhden hallituksen jäsenen on asuttava vakinaisesti Euroopan talousalueella. Vuonna 1999 kauppa- ja teollisuusministeriö myönsi 50 osakeyhtiön hallituksen jäsentä, varajäsentä ja toiminimenkirjoittajaa koskevaa lupaa. Vuonna 2000 lupia oli 75 ja vuonna 2001 niitä oli 105. Vuonna 1999 myönnettiin 15 toimitusjohtajalupaa. Vuonna 2000 toimitusjohtajalupia oli 25 ja vuonna 2001 niitä oli 35. Hallintoneuvoston jäseniä ja selvitysmiehiä koskevia lupia ei käytännössä haeta lainkaan.

Yhteisöjen toimielimiä koskevia poikkeuslupia myöntää kauppa- ja teollisuusministeriön lisäksi myös muut viranomaiset. Esimerkiksi sosiaali- ja terveysministeriö myöntää vakuutusyhtiölain (1062/1979) nojalla vakuutusyhtiön perustajaa, hallituksen jäsentä ja toimitusjohtajaa koskevat luvat.

1.2. Asuntoyhtiölaki

Asunto-osakeyhtiölaissa (809/1991) on vastaavat yhtiön toimielimiä koskevat poikkeuslupamenettelyt kuin osakeyhtiölaissa. Lain 3 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla asunto-osakeyhtiön perustajiin sovelletaan osakeyhtiön perustajia koskevia osakeyhtiölain säännöksiä. Lain 53 §:n mukaan vähintään puolella hallituksen jäsenistä ja isännöitsijällä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö myönnä yhtiölle lupaa poiketa tästä. Lain 59 §:n 3 momentin mukaan asunto-osakeyhtiön toiminimenkirjoittajaan sovelletaan 53 §:n säännöksiä. Lisäksi 3 §:n 1 momentin 7 kohdan nojalla asunto-osakeyhtiön selvitysmiehiin sovelletaan osakeyhtiön selvitysmiehiä koskevia osakeyhtiölain säännöksiä. Käytännössä asunto-osakeyhtiön toimielimiä koskevia lupia ei haeta lainkaan.

1.3. Laki asumisoikeusyhdistyksistä

Asumisoikeusyhdistyksistä annetun lain (1072/1994) 34 §:n mukaan vähintään puolella hallituksen jäsenistä ja isännöitsijällä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö myönnä yhdistykselle lupaa poiketa tästä. Käytännössä lupia ei haeta lainkaan.

1.4. Osuuskuntalaki

Tammikuun 1 päivänä 2002 voimaan tulleen osuuskuntalain (1488/2001) 5 luvun 5 §:n mukaan vähintään puolella osuuskunnan hallituksen jäsenistä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö myönnä osuuskunnalle lupaa poiketa tästä. Lain 5 luvun 1 §:n 6 momentin nojalla hallituksen varajäseniin ja 5 luvun 4 §:n 3 momentin nojalla toimitusjohtajan sijaiseen sovelletaan 5 luvun 5 §:n säännöksiä. Lisäksi 5 luvun 15 §:n 2 momentin mukaan sovelletaan osuuskunnan toiminimenkirjoittajaan, joka ei ole hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja, toimitusjohtajaa koskevia 5 luvun 5 §:n säännöksiä.

Jos osuuskunnalla on hallintoneuvosto, koskevat 5 luvun 12 §:n 4 momentin mukaan hallintoneuvoston jäseniä ja varajäseniä 5 luvun 1 ja 5 §:n säännökset hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä. Lain 19 luvun 12 §:n 1 momentin nojalla osuuskunnan selvitysmiehiin sovelletaan samoja säännöksiä kuin hallituksen jäseniin. Käytännössä osuuskunnan toimielimiä koskevia lupia ei haeta lainkaan.

1.5. Prokuralaki

Prokuralain (130/1979) 4 §:n mukaan osakeyhtiön ja osuuskunnan prokuristilla tulee olla asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö myönnä osakeyhtiölle tai osuuskunnalle lupaa poiketa tästä. Vuosina 1999 ja 2000 prokuralupia myönnettiin yhteensä 15. Vuonna 2001 lupia oli 25.

1.6. Laki eurooppalaisesta taloudellisesta etuystymästä

Eurooppalaisesta taloudellisesta etuysty-

mästä annetun lain (1299/1994) 4 §:n mukaan etuystymän johtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö myönnä etuystymälle lupaa poiketa tästä. Käytännössä poikkeuslupaa ei haeta lainkaan.

1.7. Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta

Suomessa elinkeinon harjoittamisen vapaus on turvattu perusoikeutena perustuslaissa. Elinkeinoon harjoittamisesta säädetään tarkemmin elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetussa laissa (122/1919), jäljempänä elinkeinolaki. Vuonna 1994 voimaan tulleella lainmuutoksella elinkeinolakia muutettiin vastaamaan ETA-sopimuksen asettamia vaatimuksia. Lain 1 §:n 1 momentin mukaan elinkeinoon saavat harjoittaa luonnollinen henkilö, jolla on asuinpaikka Euroopan talousalueella, suomalainen yhteisö ja säätiö sekä Suomessa sivuliikkeen rekisteröinyt ulkomainen yhteisö ja säätiö, joka on perustettu jonkin Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön mukaan ja jolla on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka jossakin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Elinkeinolain 1 §:n 2 momentissa säädetään poikkeuslupamenettelyistä. Lainkohdan nojalla kauppa- ja teollisuusministeriön luvan elinkeinon harjoittamiseen tarvitsee ensinnäkin luonnollinen henkilö, jonka asuinpaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella. Ministeriön lupakäytännössä tällaista yksityistä elinkeinonharjoittajaa koskevaa lupaa ei ole yleensä myönnetty. Toiseksi kauppa- ja teollisuusministeriön luvalla myös ulkomainen yhteisö ja säätiö, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueen ulkopuolella olevassa valtiossa, saa harjoittaa elinkeinoon perustamalla Suomeen sivuliikkeen edellyttäen, että ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliike on merkitty kaupparekisteriin. Luvat on yleensä myönnetty. Vuonna 1999 sivuliikelupia myönnettiin 10. Vuonna 2000 lupia oli 15 ja vuonna 2001 niitä oli 20.

Kolmanneksi lain 1 §:n 2 momenttiin sisältyy myös suomalaista avointa yhtiötä ja kommandiittiyhtiötä koskeva lupamenettely. Lainkohdan nojalla luonnollinen henkilö,

jonka asuinpaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella sekä ulkomainen yhteisö ja säätiö, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella olevassa valtiossa, tarvitsee kauppa- ja teollisuusministeriön luvan voidakseen harjoittaa elinkeinoa avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön yhtiömiehenä. Ministeriö on pääsääntöisesti myöntänyt luvat edellyttäen, että avoimessa yhtiössä on vähintään yksi yhtiömies ja kommandiittiyhtiössä vähintään yksi vastuunalainen yhtiömies, jolla on asuin- tai kotipaikka Euroopan talousalueella. Vuonna 1999 yhtiömiehiä koskevia lupia oli 15. Vuonna 2000 lupia oli 35 ja vuonna 2001 niitä oli 50.

1.8. Yhdistyslaki

Yhdistyslain (503/1989) 35 §:n mukaan yhdistyksen hallituksen puheenjohtajalla ja vähintään puolella hallituksen muista jäsenistä on oltava kotipaikka Suomessa, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö myönnä lupaa poiketa tästä. Jos yhdistyksen varsinaisena tarkoituksena on valtiollisiin asioihin vaikuttaminen, saa hallituksen jäsenenä olla vain henkilö, jolla on kotipaikka Suomessa. Käytännössä luvat on yleensä myönnetty. Vuosina 1999–2001 lupia annettiin yhteensä 10.

1.9. Säätiölaki

Säätiölain (109/1930) 9 §:n 2 momentin mukaan säätiön hallituksen jäsenillä ja nimenkirjoittajilla tulee olla asuinpaikka Euroopan talousalueella. Lain 10 §:n 3 momentin mukaan haasteen tai muun tiedonannon katsotaan tulleen säätiölle toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi hallituksen puheenjohtajalle tai säätiön nimenkirjoittajalle. Vähintään yhdellä 10 §:n 3 momentissa tarkoitettulla henkilöllä tulee olla asuinpaikka Suomessa. Kauppa- ja teollisuusministeriö voi myöntää säätiölle luvan poiketa näistä vaatimuksista. Lain 9 §:n 1 momentin nojalla hallituksen varajäseniin sovelletaan 9 §:n 2 momentin säännöksiä.

Säätiölain 10 a §:n mukaan säätiön säännöissä voidaan määrätä, että päättämisvaltaa säätiössä käyttää hallituksen ohella säännöissä määrätyissä asioissa muukin toimielin taikka hallituksen jäsen tai säätiön toimihen-

kilö. Lain 10 b §:n mukaan 10 a §:ssä tarkoitettuun toimielimeen sekä sen jäseniin ja varajäseniin sovelletaan hallituksen jäseniä koskevia 9 §:n 2 momentin säännöksiä.

Vuosina 1999–2001 kauppa- ja teollisuusministeriö on antanut vain yhden säätiön hallituksen jäseniä koskevan poikkeusluvan.

1.10. Ruotsin, Norjan ja Tanskan lainsäädäntö

Ruotsi

Ruotsin osakeyhtiölain (aktiebolagslag 1975:1385) mukaan osakeyhtiön perustajan tulee olla luonnollinen henkilö, jolla on asuinpaikka Euroopan talousalueella, ruotsalainen oikeushenkilö tai oikeushenkilö, joka on perustettu jonkin Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön mukaan ja jolla on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka jossakin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, joka on perustettu jonkin Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön mukaan, saa kuitenkin olla perustajana ainoastaan, jos jokaisella avoimen yhtiön yhtiömiehellä tai kommandiittiyhtiön vastuunalaisella yhtiömiehellä on asuinpaikka Euroopan talousalueella. Näistä vaatimuksista voidaan rekisteriviranomaisen (Patent- och registreringsverket) luvalla poiketa.

Vähintään puolella osakeyhtiön hallituksen jäsenistä ja yhtiön toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei poikkeuslupaa anneta. Yhtiön toimintimenkirjoittajista vähintään yhdellä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei rekisteriviranomainen myönnä poikkeuslupaa.

Osuuskuntaa vastaavaa taloudellista yhdistystä koskevan lain (lag om ekonomiska föreningar 1987:667) mukaan toimitusjohtajalla ja vähintään puolella hallituksen jäsenistä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei poikkeuslupaa myönnetä.

Norja

Norjan osakeyhtiölain (lov om aksjeselskaper) mukaan yhtiön toimitusjohtajalla ja vä-

hintään puolella hallituksen jäsenistä on oltava asuinpaikka Norjassa, jollei poikkeuslupaa myönnetä. Asuinpaikkavaatimukset eivät kuitenkaan koske Euroopan talousalueella asuvia Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden kansalaisia.

Tanska

Tanskan osakeyhtiölain (lov om aktieselskaber) mukaan vähintään yhden perustajan tulee olla Tanskassa asuva luonnollinen henkilö tai tanskalainen oikeushenkilö, jollei rekisteriviranomainen (Erhvervs- og Selskabsstyrelsen) myönnä lupaa poiketa tästä. Yhtiön toimitusjohtajalla ja vähintään puolella hallituksen jäsenistä on oltava asuinpaikka Tanskassa, jollei poikkeuslupaa myönnetä. Sekä perustajien että toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten asuinpaikkavaatimuksista on säädetty yleinen poikkeus Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisten osalta.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Vuonna 1993 voimaan tulleella ulkomaalaisten yritysostojen seurannassa annetulla lailla (1612/1992) poistettiin lainsäädännöstä ulkomaalaisomistusta koskevat rajoitukset suomalaisissa osakeyhtiöissä. Ulkomaalaisomistuksen vapauttamisesta huolimatta osakeyhtiölaissa on Euroopan talousalueen ulkopuolella asuvien osalta yhtiön hallintoon osallistumista koskevia rajoituksia. Kauppa- ja teollisuusministeriön poikkeuslupa on tarpeen, jos esimerkiksi yli puolella osakeyhtiön hallituksen jäsenistä tai yhtiön toimitusjohtajalla taikka prokuristilla on asuinpaikka Euroopan talousalueen ulkopuolella. Vastaavia poikkeuslupavaatimuksia on myös muussa yhteisölaissä.

Poikkeuslupaa osakeyhtiön toimielimissä toimimiselle ei tarvita, jos henkilö asuu vakinaisesti Euroopan talousalueella. Jos ei kuitenkaan kenelläkään osakeyhtiön hallituksen jäsenellä, toimitusjohtajalla, toiminimenkirjoittajalla tai prokuristilla ole kotipaikkaa Suomessa, osakeyhtiön on ilmoitettava kaupparekisteriin elinkeinolain 6 §:n 3 momentissa tarkoitettu edustaja, jolla on kotipaikka Suomessa ja oikeus yhtiön puolesta ottaa

vastaa haasteita ja muita tiedoksiantoja. Edustajan asettamisvelvollisuus koskee osakeyhtiön lisäksi myös muita elinkeinonharjoittajia. Yksityisen elinkeinonharjoittajan, jolla on kotipaikka Suomessa sekä yhteisön ja säätiön, jolla on rekisteriin merkitty toiminimenkirjoittaja tai muu edustaja, jolla on kotipaikka Suomessa, ei kuitenkaan tarvitse asettaa erillistä edustajaa.

Suomessa on viime vuosina pyritty taloudellisen kilpailun edistämiseksi purkamaan elinkeinotoimintaa rajoittavia lupamenettelyjä. Yleisiksi tavoitteiksi on asetettu hallinnollisten lupien vähentäminen, lupien hakemisen yksinkertaistaminen sekä lupamenettelyjen perustana olevien säästöjen selkeyttäminen.

Esityksen tavoitteena on osakeyhtiölain ja muiden yhteisölakien nojalla myönnettävien poikkeuslupien määrän vähentäminen keventämällä sääntelyjärjestelmää nykykäytännön mukaiseksi. Ehdotuksen mukaan lupaviranomaisena toimisi Patentti- ja rekisterihallitus. Luvanhakijoiden oikeusturvan kannalta on tarkoituksenmukaista, että lupa-asioiden käsittely jatkossakin on keskitetty yhdelle taholle. Rekisteriviranomaisena toimivan Patentti- ja rekisterihallituksen tehtäviin kuuluu nykyisinkin määrättyjen lupien myöntäminen: osakeyhtiölain mukaan osakepääoman alentamista koskevan päätöksen täytäntöönpanoon, sulautumisen ja jakautumisen täytäntöönpanoon sekä osakeyhtiömuodon muuttamiseen tarvitaan rekisteriviranomaisen lupa. Patentti- ja rekisterihallitus olisi luonteva lupaviranomainen myös siksi, että se voimassa olevan lainsäädännön mukaan tarkastaa rekisteri-ilmoitusten perusteella muun muassa yhteisöjen toimielinten jäseniä koskevat nimi- ja asuinpaikkatiedot, sekä sen, että rekisteri-ilmoitukseen on liitetty tarvittaessa kauppa- teollisuusministeriön myöntämä poikkeuslupa. Uudistuksen seurauksena poistuisivat kauppa- ja teollisuusministeriöstä yhteisölakeihin sisältyvät poikkeuslupamenettelyt. Ministeriöiden tehtäviin ei voida enää katsoa luontevasti kuuluvan yhteisöjen toimielimiä koskevien lupien myöntäminen.

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioisten täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla tehty yleissopimus (SopS 44/1993), jäljempänä Luganon sopimus, tuli voimaan

Suomessa 1 päivänä heinäkuuta 1993. Luganon sopimusta sovelletaan yksityisoikeudellisissa asioissa ja sen mukaan vastaaja, jonka kotipaikka on jossain sopimusvaltiossa, voidaan kansalaisuudesta riippumatta haastaa toisen sopimusvaltion tuomioistuimeen ja myös tuomita toisen sopimusvaltion tuomioistuimessa. Suomessa annettu tuomio, joka koskee esimerkiksi Suomessa syntynyttä vahingonkorvausvelvollisuutta, on tunnustettavissa ja täytäntöön pantavissa kaikissa sopimusvaltioissa. Luganon sopimuksen soveltamisala rajoittuu sellaisiin henkilöihin, joilla on kotipaikka sopimusvaltiossa, ja sopimusvaltioissa annettuihin tuomioihin. Luganon sopimuksessa ovat mukana Liechtensteinia lukuun ottamatta Euroopan talousalueeseen kuuluvat valtiot sekä Sveitsi ja Puola. Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisissä suhteissa sovelletaan Luganon sopimuksen rinnakkaisopimusta eli niin sanottua Brysselin sopimusta (SopS 26/1999).

Koska Luganon sopimus ei pääsääntöisesti koske henkilöä, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella, tulisi poikkeuslupia koskevaa lainsäädäntöä uudistettaessa tämä ottaa huomioon. Kotipaikkavaatimusta on perusteltu muun muassa sillä, että Euroopan talousalueelta tulee aina löytyä vastuullinen henkilö, jonka puoleen viranomaiset, velkojat sekä ne yritykset ja yksityiset henkilöt, jotka ovat liikesuhteessa yhteisöön, voivat kääntyä yhteisöä koskevassa asiassa. Yhteisön eri tahoille on tärkeää paitsi se, että yhteisö voidaan tarvittaessa haastaa oikeuteen, myös se, että tuomiot voidaan panna täytäntöön. Tämän vuoksi esitystä valmisteltaessa on päädytty ehdottamaan, että vähintään yhdellä osakeyhtiön perustajalla olisi oltava asuinpaikka tai, jos perustaja on oikeushenkilö, kotipaikka Euroopan talousalueella, jollei Patentti- ja rekisterihallitus myönnä poikkeuslupaa. Hallituksen osalta vaadittaisiin, että vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä olisi oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei Patentti- ja rekisterihallitus myönnä yhtiölle lupaa poiketa tästä. Ehdotus merkitsee muutosta voimassa olevaan osakeyhtiölakiin, jonka mukaan vähintään puolella perustajista on oltava asuin- tai kotipaikka Euroopan talousalueella ja vähintään puolella hallituksen jäsenistä on oltava

asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei yhtiölle myönnetä poikkeuslupaa. Vastaavasti muutettaisiin asunto-osakeyhtiölaissa olevat asunto-osakeyhtiön perustajia ja hallituksen jäseniä koskevat asuinpaikkavaatimukset. Asumisoikeusyhdistyksistä annetussa laissa, osuuskuntalaisissa ja säätiölaissa olevat hallituksen jäseniä koskevat asuinpaikkavaatimukset ehdotetaan yhtenäistettäväksi osakeyhtiölain kanssa.

Osakeyhtiön toimitusjohtajan tavoitettavuus yhtiön juoksevan hallinnon hoitajana on tärkeitä. Tämän vuoksi yhtiön toimitusjohtajaa koskevaa poikkeuslupamenettelyä ei ehdoteta muutettavaksi. Koska asunto-osakeyhtiön ja asumisoikeusyhdistyksen isännöitsijän sekä osuuskunnan toimitusjohtajan asema vastaa pitkälti osakeyhtiön toimitusjohtajan asemaa, ei myöskään näitä koskevia asuinpaikkavaatimuksia ehdoteta muutettaviksi.

Euroopan talousalueen ulkopuolella asuvan osakeyhtiön, asunto-osakeyhtiön sekä osuuskunnan toiminimenkirjoittajan ja säätiön nimenkirjoittajan sekä osakeyhtiön ja osuuskunnan prokuristin poikkeuslupamenettelyistä luovuttaisiin. Siten lupamenettelyn piiristä poistuisivat ne luvat, jotka kauppa- ja teollisuusministeriön lupakäytännössä on poikkeuksetta myönnetty.

Yhdistyslakia muutettaisiin siten, että hallituksen puheenjohtajalla on oltava asuinpaikka Suomessa, jollei poikkeuslupaa myönnetä. Asuinpaikkavaatimusta on sovellettava hallituksen puheenjohtajaan, koska hallituksen muita jäseniä ei merkitä yhdistysrekisteriin.

Elinkeinolaissa olevia poikkeuslupasäännöksiä ehdotetaan muutettaviksi siten, että Euroopan talousalueen ulkopuolella asuva kommandiittiyhtiön äänetön yhtiömies ei tarvitsisi enää poikkeuslupaa. Lupamenettelyn piiriin jäisi sellainen avoimen yhtiön yhtiömies ja kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies, jolla on asuin- tai kotipaikka Euroopan talousalueen ulkopuolella. Uutta verrattuna voimassa olevaan lakiin on se, että lupaa ei Euroopan talousalueen ulkopuolella asuvien yhtiömiesten osalta vaadittaisi, jos avoimen yhtiön yhtiömiehenä tai kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä on vähintään yksi Euroopan talousalueella asuva luonnollinen henkilö, suomalainen yhteisö tai

säätiö tai ulkomainen yhteisö tai säätiö, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Lisäksi elinkeinolaista ehdotetaan tässä yhteydessä kumottaviksi säännökset, joilla kielletään muun muassa tulli- ja poliisilaitoksen virkamiestä harjoittamasta elinkeinoä. Säännökset ovat käyneet tarpeettomiksi valtion virkamieslaissa (750/1994) olevan sivutoimikiellon johdosta.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Vaikutukset valtiontalouteen ja valtiohallintoon

Esitys poistaisi kauppa- ja teollisuusministeriöstä yhteisöjen ja säätiöiden toimielinten poikkeuslupamenettelyt. Kauppa- ja teollisuusministeriössä lupahakemuksia käsittelevän virkamiehen työpanos vapautuisi tältä osin muihin tehtäviin. Lupahakemusten käsittely tapahtuisi Patentti- ja rekisterihallituksessa, joka käsittelee myös rekisteri-ilmoitukset, mikä nopeuttaa ja yksinkertaistaa yhteisöjen ja säätiöiden rekisteröintimenettelyä. Esitys lisäisi jonkin verran Patentti- ja rekisterihallituksen työmäärää poikkeuslupahakemusten käsittelyn vuoksi. Esityksen organisatorisia vaikutuksia on kuitenkin pidettävä vähäisinä.

Vuonna 1999 kauppa- ja teollisuusministeriö myönsi noin 120 poikkeuslupaa. Vuonna 2000 lupia oli noin 180 ja vuonna 2001 niitä oli noin 270. Ehdotetuilla poikkeuslupamenettelyjä koskevilla muutoksilla lupien määrä vähenisi olennaisesti. Voidaan arvioida, että poikkeuslupia olisi vuodessa noin 100. Lupamenettelyuudistus vähentäisi vähäisessä määrin valtion tuloja.

3.2. Vaikutukset yritystoimintaan

Ulkomaalaisomistuksen vapauttamisen joh-

dosta ulkomaalaisten suorilla sijoituksilla suomalaisyrityksiin on viime vuosina ollut varsin suotuista vaikutus. Suomalaiset yritykset ovat saaneet ulkomaisen emoyrityksensä avulla muun muassa entistä vakaamman rahoitusaseman, kansainvälisiä markkinakanavia ja usein aiempaa tehokkaamman yrityskulttuurin. Yrityksen johtoa koskevien poikkeusluparajoitusten lieventämisen voidaan arvioida lisäävän ulkomaalaisten sijoituksia suomalaisiin yrityksiin jonkin verran.

Lupamenettelysäännösten muutoksista seuraisi, että määrätyt yhteisöjen toimielimiä koskevat luvat jäävät pois, mistä aiheutuu yhteisöille säästöjä. Kauppa- ja teollisuusministeriön myöntämästä poikkeusluvasta peritään nykyisin 85 euron suoritemaksu.

4. Asian valmistelu

Luonnos hallituksen esitykseksi on valmisteltu kauppa- ja teollisuusministeriössä virkatyönä.

Luonnoksesta hallituksen esitykseksi on pyydetty lausunto oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, Patentti- ja rekisterihallitukselta, Keskuskauppakamarilta, Suomen Yrittäjät ry:ltä, Suomen Asianajajaliitolta, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitolta ja Valtion yhteisjärjestö VTY ry:ltä.

Lausunnonantajat ovat suhtautuneet myönteisesti ehdotettuihin muutoksiin. Joidenkin lausunnonantajien esittämät näkökohdat poikkeuslupamenettelyn piiriin kuuluvista tahtoista on mahdollisuuksien mukaan otettu huomioon esitystä lopulliseen muotoon saatettaessa. Lausuntokierroksen jälkeen ehdotusta on täydennetty yhteistyössä oikeusministeriön kanssa muun muassa säätiörekisteriasioiden valitustien muuttamista koskevalla ehdotuksella.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Osakeyhtiölaki

2. luku. Osakeyhtiön perustaminen

1 §. Pykälän 2 momentissa säädetään osakeyhtiön perustajan poikkeuslupamenettelystä. Ehdotuksen mukaan vähintään yhdellä perustajalla on oltava asuinpaikka tai, jos perustaja on oikeushenkilö, kotipaikka Euroopan talousalueella, jollei poikkeuslupaa myönnetä. Säännös merkitsee muutosta voimassa olevaan lakiin, jonka mukaan perustajista vähintään puolella tulee olla asuin- tai kotipaikka Euroopan talousalueella, jollei poikkeuslupaa myönnetä. Säännös muuttaa nykytilaa myös lupaviranomaisen osalta, sillä ehdotuksen mukaan poikkeuslupan myöntää kauppa- ja teollisuusministeriön sijasta rekisteriviranomainen. Osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n mukaan rekisteriviranomaisena toimii Patentti- ja rekisterihallitus.

Asunto-osakeyhtiön perustajaan sovelletaan asunto-osakeyhtiölain 3 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla osakeyhtiölain perustajia koskevia säännöksiä. Näin ollen osakeyhtiön perustajalupamenettelyä koskeva muutosehdotus merkitsee sitä, että vähintään yhdellä asunto-osakeyhtiön perustajalla on oltava asuin- tai kotipaikka Euroopan talousalueella, jollei rekisteriviranomainen myönnä poikkeuslupaa.

Panttilainauslaitokseen sovelletaan panttilainauslaitoksista annetun lain (1353/1992) 30 §:n mukaan osakeyhtiölakia. Osakeyhtiölain 2 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettun perustajaluvan antaa kuitenkin panttilainauslaitoksen osalta valtiovarainministeriö. Perustajalupamenettelyä koskevan muutosehdotuksen seurauksena vähintään yhdellä panttilainauslaitoksen perustajalla on oltava asuin- tai kotipaikka Euroopan talousalueella, jollei valtiovarainministeriö myönnä lupaa poiketa tästä.

8. luku. Yhtiön johto

4 §. Pykälän 1 momentin mukaan vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei rekisteriviranomainen myönnä poikkeuslupaa. Säännös muuttaa hallituksen jäsenten asuinpaikkavaatimusten osalta voimassa olevaa lakia, jonka mukaan vähintään puolella hallituksen jäsenistä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö myönnä poikkeuslupaa.

Koska 1 §:n 4 momentin nojalla hallituksen varajäseniin ja 11 §:n 3 momentin nojalla hallintoneuvoston jäseniin ja varajäseniin sovelletaan hallituksen jäseniä koskevia säännöksiä, ehdotetusta muutoksesta seuraa myös, että vähintään yhdellä hallituksen varajäsenellä sekä vähintään yhdellä hallintoneuvoston jäsenellä ja varajäsenellä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei poikkeuslupaa myönnetä.

Koska 13 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan osakeyhtiön selvitysmiehiin sovelletaan hallituksen jäseniä koskevia säännöksiä, ehdotettu muutos merkitsee myös sitä, että vähintään yhdellä selvitysmiehellä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei rekisteriviranomainen myönnä poikkeuslupaa.

Panttilainauslaitoksista annetun lain 30 §:n nojalla panttilainauslaitoksen osalta hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan poikkeuslupavaatimukseen sovelletaan osakeyhtiölain 8 luvun 4 §:n 1 momentin säännöksiä. Poikkeusluvan myöntää valtiovarainministeriö. Ehdotettu poikkeuslupamenettelysäännöksen muutos merkitsee sitä, että vähintään yhdellä panttilainauslaitoksen hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei valtiovarainministeriö myönnä poikkeuslupaa.

Ehdotuksen 2 momentti vastaa nykyistä 2 momenttia.

12 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että osakeyhtiön toimintamenkirjoittajaan, joka ei ole hallituksen jäsen

tai toimitusjohtaja, sovelletaan 4 §:n 2 momentin toimitusjohtajaa koskevia säännöksiä. Muutoksen seurauksena yhtiön toiminimenkirjoittajaa koskeva lupamenettely poistuu.

1.2. Asunto-osakeyhtiölaki

53 §. *Hallituksen jäsenen ja isännöitsijän kelpoisuusvaatimukset.* Pykälän 1 momentissa säädettyä hallituksen jäseniä koskevaa poikkeuslupamenettelyä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan osakeyhtiölakiin ehdotettuja muutoksia. Säännöksen mukaan vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä ja isännöitsijällä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei rekisteriviranomainen myönnä poikkeuslupaa.

Osakeyhtiölain nojalla osakeyhtiön selvitysmiehiin sovelletaan osakeyhtiön hallituksen jäseniä koskevia säännöksiä. Koska asunto-osakeyhtiön selvitysmiehiin sovelletaan asunto-osakeyhtiölain 3 §:n 1 momentin 7 kohdan nojalla osakeyhtiölain selvitysmiehiä koskevia säännöksiä, ehdotetusta muutoksesta seuraa myös, että vähintään yhdellä asunto-osakeyhtiön selvitysmiehellä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei poikkeuslupaa myönnetä.

Ehdotuksen 2 momentti vastaa nykyistä 2 momenttia.

59 §. *Yhtiön edustaminen ja toiminimen kirjoittaminen.* Asunto-osakeyhtiölaissa ei ole syytä ylläpitää tiukempia vaatimuksia yhtiön toiminimenkirjoittajan osalta kuin osakeyhtiölaissa. Sen vuoksi pykälän 3 momentissa säädettyä viittausta asunto-osakeyhtiölain 53 §:ään ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi 53 §:n 2 momenttiin. Muutoksen seurauksena Euroopan talousalueen ulkopuolella asuva asunto-osakeyhtiön toiminimenkirjoittaja ei tarvitse enää poikkeuslupaa.

1.3. Laki asumisoikeusyhdistyksistä

34 §. *Hallituksen jäsenen ja isännöitsijän kelpoisuusvaatimukset.* Pykälän 1 momentissa säädettyä hallituksen jäsenten poikkeuslupamenettelyä ehdotetaan yhtenäistettäväksi asunto-osakeyhtiölain kanssa. Säännöksen mukaan vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä ja isännöitsijällä on oltava asuinpaikka

Euroopan talousalueella, jollei Patentti- ja rekisterihallitus anna poikkeuslupaa.

Ehdotuksen 2 momentti vastaa nykyistä 2 momenttia.

1.4. Osuuskuntalaki

5 luku. Osuuskunnan johto

5 §. *Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan kelpoisuusvaatimukset.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että osuuskunnan hallituksen jäseniä koskeva lupamenettely yhtenäistetään muihin yhteisölakeihin ehdotettujen muutosten kanssa. Säännöksen mukaan vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei rekisteriviranomainen myönnä poikkeuslupaa.

Koska 1 §:n 6 momentin nojalla hallituksen varajäseniin ja 12 §:n 4 momentin nojalla hallintoneuvoston jäseniin ja varajäseniin sovelletaan hallituksen jäseniä koskevia säännöksiä, ehdotetusta muutoksesta seuraa myös, että vähintään yhdellä hallituksen varajäsenellä sekä vähintään yhdellä hallintoneuvoston jäsenellä ja varajäsenellä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei poikkeuslupaa myönnetä.

Koska 19 luvun 12 §:n mukaan osuuskunnan selvitysmiehiin sovelletaan hallituksen jäseniä koskevia säännöksiä, ehdotettu muutos merkitsee myös sitä, että vähintään yhdellä selvitysmiehellä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei poikkeuslupaa myönnetä.

Ehdotuksen 2 momentti vastaa nykyistä 2 momenttia.

15 §. *Yleinen edustamisoikeus ja erityinen toiminimenkirjoitusoikeus.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että osuuskunnan toiminimenkirjoittajaan, joka ei ole hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja, sovelletaan 5 §:n 2 momentin toimitusjohtajaa koskevia säännöksiä. Muutoksen seurauksena osuuskunnan toiminimenkirjoittajaa koskeva lupamenettely poistuu.

1.5. Prokuralaki

4 §. Koska osakeyhtiölakiin ja osuuskuntalakiin ehdotetuilla muutoksilla luovutaan Eu-

roopan talousalueen ulkopuolella asuvan toimimenkirjoittajan lupamenettelystä, ei myöskään osakeyhtiön tai osuuskunnan prokuristikkaan osalta lupamenettely ole tarpeen. Tästä syystä prokuralain 4 § ehdotetaan kumottavaksi.

1.6. Laki eurooppalaisesta taloudellisesta etuyhtymästä

4 §. *Johtaja.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että poikkeuslupan Euroopan talousalueen ulkopuolella asuvan etuyhtymän johtajan osalta myöntää Patentti- ja rekisterihallitus.

1.7. Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta

1 §. Pykälän 2 momentissa säädettyä avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön yhtiömiehiä koskevaa lupamenettelyä ehdotetaan muutettavaksi, koska elinkeinolaissa ei ole syytä ylläpitää tiukempia poikkeuslupavaatimuksia kuin yhteisöainsäädännössä. Voimassa olevan lain mukaan jokainen avoimen yhtiön yhtiömies ja kommandiittiyhtiön vastuunalainen ja äänetön yhtiömies, jonka asuin- tai kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella, tarvitsee kauppa- ja teollisuusministeriön myöntämän poikkeuslupan.

Äänettömällä yhtiömiehellä ei ole päätösvaltaa kommandiittiyhtiössä eikä oikeutta toimia yhtiön puolesta. Tästä syystä kommandiittiyhtiön äänettömän yhtiömiehen poikkeuslupamenettelyä ehdotetaan luovuttavaksi. Lupamenettely ei siten enää koskisi kommandiittiyhtiön äänettömänä yhtiömiehenä olevaa luonnollista henkilöä, jonka asuinpaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella, eikä ulkomaista yhteisöä ja säätiötä, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella olevassa valtiossa.

Ehdotuksen mukaan Patentti- ja rekisterihallituksen myöntämän poikkeuslupan tarvitsee sellainen avoimen yhtiön yhtiömies ja kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies, jolla on asuin- tai kotipaikka Euroopan talousalueen ulkopuolella, jollei vähintään yksi avoimen yhtiön yhtiömies tai kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies ole 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu

luonnollinen henkilö, jolla on asuinpaikka Euroopan talousalueella, tai suomalainen yhteisö tai säätiö taikka sellainen ulkomainen yhteisö tai säätiö, joka on perustettu jonkin Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön mukaan ja jolla on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka jossakin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Lupamenettely koskee esimerkiksi tilannetta, jossa avoimen yhtiön kaikkien yhtiömiesten asuinpaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella. Jos kuitenkin vähintään yhdellä avoimen yhtiön yhtiömiehellä on asuinpaikka Euroopan talousalueella, poikkeuslupaa ei kuitenkaan vaadita Euroopan talousalueen ulkopuolella asuvan yhtiömiehen osalta. Poikkeuslupaa ei myöskään tarvita, jos esimerkiksi avoimen yhtiön yhtiömiehistä toinen on suomalainen osakeyhtiö tai ulkomainen yhteisö tai säätiö, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueella ja toinen yhtiömies on luonnollinen henkilö, jonka asuinpaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella. Lupamenettely koskee esimerkiksi tilannetta, jossa kommandiittiyhtiön ainoa vastuunalainen yhtiömies on ulkomainen yhteisö, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella.

12 §. Vuodelta 1919 olevassa pykälässä kielletään ylöskantomiehen, kruunun rahavain hoitajan, virallisen syyttäjän sekä tullin ja poliisilaitoksen virkamiehen oikeus harjoittaa elinkeinoä. Kielto koskee myös tällaisen virkamiehen aviopuolisoa ja vajaan lapsia, jollei asianomainen hallintoviranomainen harkitse, että aikeissa oleva elinkeinoliike ei ole yhteydessä aviopuolison, isän tai äidin virkatoiminnan kanssa.

Valtion virkamieslaissa on virkamiehen sivutoimikieltoa koskevat säännökset. Lain 18 §:n mukaan virkamies ei saa ottaa vastaan eikä pitää sivutointa, joka edellyttää työajan käyttämistä sivutoimeen kuuluvien tehtävien hoitamiseen, ellei asianomainen viranomaisen hakemuksesta myönnä hänelle siihen lupaa. Sivutoimikielto koskee muun muassa ammatin ja elinkeinon harjoittamista. Virkamiehen sivutointa koskevien valtion virkamieslain säännösten johdosta elinkeinolaain 12 §:n sääntely ei ole tarpeen. Koska elinkeinolaissa ei ole myöskään tarvetta ylläpitää

virkamiehen aviopuolison ja alaikäisen lapsen elinkeinon harjoittamisen oikeutta koskevia rajoituksia, pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

1.8. Yhdistyslaki

35 §. *Hallitus.* Yhdistysrekisteriin merkitään yhdistyksen hallituksen osalta vain hallituksen puheenjohtaja. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että hallituksen puheenjohtajalla on oltava asuinpaikka Suomessa, jollei Patentti- ja rekisterihallitus myönnä poikkeuslupaa. Säännös merkitsee muutosta voimassa olevaan lakiin, jonka mukaan puheenjohtajalla ja vähintään puolella hallituksen muista jäsenistä on oltava kotipaikka Suomessa, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö myönnä poikkeuslupaa.

1.9. Säätiölaki

9 §. Pykälän 1 ja 2 momenttia ehdotetaan yhtenäistettäväksi yhteisölakien kanssa. Pykälän 1 momentin mukaan säätiön hallituksena voivat toimia myös säännöissä määrätyn toisen säätiön, yhteisön tai laitoksen hallituksen jäsenet. Ehdotus muuttaa voimassa olevaa lakia siten, että vaatimus säätiön, yhteisön tai laitoksen suomalaisuudesta, poistuu.

Pykälän 2 momentin mukaan vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä sekä 10 a §:ssä tarkoitettulla hallituksen jäsenellä ja toimihenkilöllä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei Patentti- ja rekisterihallitus myönnä poikkeuslupaa. Lain 10 a §:n mukaan säätiön säännöissä voidaan määrätä, että päättämisvaltaa säätiössä käyttää hallituksen ohella säännöissä määrättyissä asioissa muukin toimielin taikka hallituksen jäsen tai säätiön toimihenkilö. Lain 10 b §:n mukaan 10 a §:ssä tarkoitettuun toimielimeen sekä sen jäseniin ja varajäseniin sovelletaan 9 §:n 2 momentin säännöksiä. Säätiökäytännössä tällaisia toimielimiä ovat valtuuskunta ja hallintoneuvosto. Säätiössä voi olla myös asiamies, jonka tehtävät voivat säännöistä riippuen vastata toimitusjohtajan tehtäviä.

Säännös merkitsee muutosta voimassa olevaan lakiin, jonka mukaan säätiön hallituksen kaikilla jäsenillä ja nimenkirjoittajilla tulee olla asuinpaikka Euroopan talousalueella,

jollei kauppa- ja teollisuusministeriö myönnä poikkeuslupaa. Muutoksen seurauksena poistuu myös haasteen ja muun tiedoksiannon toimittamiseen liittyvä vaatimus siitä, että vähintään yhdellä 10 §:n 3 momentissa tarkoitettulla henkilöllä tulee olla asuinpaikka Suomessa, jollei poikkeuslupaa myönnetä.

Asuinpaikkavaatimus koskee myös sellaista 1 momentissa tarkoitettua säätiötä, yhteisöä tai laitosta, jonka hallituksen jäsenet toimivat säätiön hallituksen jäseninä, sekä säätiön hallituksena tai sen jäsenenä toimivaa viranomaista. Vaatimusta sovelletaan myös edellä mainittujen oikeushenkilöiden tai laitoksen kotipaikkaan, jos oikeushenkilö tai laitos tai sen hallituksen jäsen on säätiön hallituksen jäsenenä.

10 §. Edellä 9 §:n 2 momentissa ehdotetun asuinpaikkavaatimusta koskevan muutoksen johdosta pykälän 3 momentin haasteen ja muun tiedoksiannon toimittamista koskevat säännökset ehdotetaan muutettaviksi osakeyhtiölakia ja osuuskuntalakia vastaavalla tavalla. Osakeyhtiöiden osalta vastaavat säännökset tiedoksiannosta ovat osakeyhtiölain 16 luvun 2 §:n 1 momentissa ja osuuskunnan osalta osuuskuntalain 23 luvun 2 §:n 1 momentissa.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan säätiöllä on oltava edustaja, jolla on asuinpaikka Suomessa ja oikeus säätiön puolesta ottaa vastaan haasteita ja muita tiedoksiantoja, jos säätiön hallituksen kaikkien jäsenten ja nimenkirjoittajien asuinpaikka on muualla kuin Suomessa. Edustajana ei voi olla henkilö, joka on vajaa-valtainen tai konkurssissa. Säätiön on ilmoitettava edustajan täydellinen nimi, henkilötunnus ja osoite säätiörekisteriin merkittäviksi. Vastaava säännös kaupparekisteriin merkittävästä elinkeinonharjoittajan edustajasta on elinkeinolain 6 §:n 3 momentissa. Ehdotettu säännös on tarpeen, koska säätiöt eivät yleensä harjoita elinkeinotoimintaa elinkeinolaissa tarkoitettulla tavalla.

25 §. Voimassa olevan pykälän mukaan Patentti- ja rekisterihallituksen säätiölain nojalla tekemästä päätöksestä voi valittaa hallinto-oikeuteen. Patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä annetun lain (576/1992) 3 §:n mukaan Patentti- ja rekisterihallituksen päätökseen saa hakea muutosta

valittamalla Patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakuntaan, kun päätöksellä on evätty kaupparekisteriin tai yhdistysrekisteriin tehdyn ilmoituksen rekisteröiminen. Koska on tarkoituksenmukaista yhdenmukaistaa sääntelyä siten, että säätiöitäkin koskevan ilmoituksen rekisteröinnin epäämisen osalta valitettaisiin valituslautakuntaan, pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Valitustiestä säätiörekisteriasioissa ehdotetaan säädettäväksi patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä annetussa laissa.

1.10. Laki patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä

1 §. Säätiölain 25 §:n kumoamisen johdosta pykälän 2 momentista ehdotetaan poistettavaksi viittaus säätiölakiin haettaessa muutosta Patentti- ja rekisterihallituksen säätiölain nojalla tekemään päätökseen.

3 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 kohta, jonka mukaan Patentti- ja rekisterihallituksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakuntaan, kun päätöksellä on evätty säätiön perustamislupaa tai sääntöjen vahvistamista koskeva hakemus tai säätiörekisteriin tehdyn ilmoituksen rekisteröiminen. Ehdotetulla muutoksella varmistetaan yhdenmukainen käytäntö Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämien kauppa-, yhdistys- ja säätiörekistereiden osalta niissä asioissa, jotka ovat samanlaisia kaikkien rekistereiden osalta. Säätiön perustamisluvan, sääntöjen vahvistamista koskevan hakemuksen ja säätiörekisteriin tehdyn ilmoituksen rekisteröinnin epäämistä koskevan päätöksen osalta valitettaisiin ensin valituslautakuntaan, jonka päätökseen tyytymätön voi lain 8 §:n mukaan hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-

oikeuteen. Muista säätiötä koskevista Patentti- ja rekisterihallituksen päätöksistä valitettaisiin suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Tällaisia olisivat esimerkiksi säätiön hallituksen jäsenen poikkeuslupaa sekä säätiöiden sulautumista, lakkauttamista ja valvontaa koskevat päätökset. Ehdotettua 8 kohtaa ei myöskään sovelleta säätiölain 10 b §:ssä tarkoitetun toimielimen jäseniä koskevaan ilmoitukseen eikä 13 §:n 2 momentissa säädettyyn tilinpäätösasiakirjojen toimittamiseen Patentti- ja rekisterihallitukselle, koska niitä koskevia tietoja ei merkitä säätiörekisteriin.

1.11. Laki konkurssipesien hallinnon valvonnasta

1 §. Säätiövalvonnan helpottamiseksi pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi osakeyhtiöitä ja osuuskuntia vastaavalla tavalla siten, että konkurssiasiamies voi erityisesti syystä päättää ottaa valtion vastattavaksi säätiön selvitysmenettelyn kustannuksista.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian niiden hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen.

Ehdotettujen lakien mukaan lupahakemukset käsittelee rekisteriviranomainen eli Patentti- ja rekisterihallitus. Jos lupaa on haettu, mutta asiaa ei ole kauppa- ja teollisuusministeriössä ratkaistu ennen ehdotetun lain voimaantuloa, lupahakemus on siirrettävä Patentti- ja rekisterihallitukselle.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**osakeyhtiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä syyskuuta 1978 annetun osakeyhtiölain (734/1978) 2 luvun 1 §:n 2 momentti sekä 8 luvun 4 § ja 12 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 1 §:n 2 momentti laissa 92/1993 ja 8 luvun 4 § osaksi mainitussa laissa 92/1993, seuraavasti:

2 luku

Osakeyhtiön perustaminen

1 §

Vähintään yhdellä perustajalla on oltava asuinpaikka tai, jos perustaja on oikeushenkilö, kotipaikka Euroopan talousalueella, jollei rekisteriviranomainen myönnä lupaa poiketa tästä.

8 luku

Yhtiön johto

4 §

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei rekisteriviranomainen myönnä yhtiölle lupaa poiketa tästä.

Vajaavaltainen tai konkurssissa oleva ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä toimitusjohtajana.

12 §

Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että hallituksen jäsenellä tai toimitusjohtajalla on oikeus toiminimen kirjoittamiseen tai että hallitus voi antaa tällaisen oikeuden jäsenelleen, toimitusjohtajalle tai muulle henkilölle. Mitä 4 §:n 2 momentissa ja 10 §:ssä säädetään toimitusjohtajasta, on voimassa toiminimenkirjoittajan osalta, joka ei ole hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Tämän lain voimaan tullessa ratkaisematta oleva lupahakemus on siirrettävä rekisteriviranomaiselle.

2.

Laki**asunto-osakeyhtiölain 53 ja 59 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä toukokuuta 1991 annetun asunto-osakeyhtiölain (809/1991) 53 § ja 59 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 53 § osaksi laissa 93/1993, seuraavasti:

53 §

Hallituksen jäsenen ja isännöitsijän kelpoisuusvaatimukset

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä ja isännöitsijällä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei rekisteriviranomainen myönnä yhtiölle lupaa poiketa tästä.

Vajaavaltainen tai konkurssissa oleva ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä isännöitsijänä.

hallituksen jäsenellä tai isännöitsijällä on oikeus toiminimen kirjoittamiseen tai että hallitus voi antaa tämän oikeuden jäsenelleen, isännöitsijälle tai muulle henkilölle. Tällaiseen henkilöön on sovellettava 53 §:n 2 momentin ja 58 §:n säännöksiä. Toiminimen kirjoittamisoikeutta voidaan rajoittaa niin, että kahdella tai useammalla henkilöllä on vain yhdessä oikeus kirjoittaa toiminimi. Muuta rajoitusta ei saa merkitä kaupparekisteriin.

59 §

Yhtiön edustaminen ja toiminimen kirjoittaminen

Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200 .

Tämän lain voimaan tullessa ratkaisematta oleva lupahakemus on siirrettävä rekisteriviranomaiselle.

3.

Laki**asumisoikeusyhdistyksistä annetun lain 34 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan asumisoikeusyhdistyksistä 28 päivänä marraskuuta 1994 annetun lain (1072/1994) 34 § seuraavasti:

34 §

Hallituksen jäsenen ja isännöitsijän kelpoisuusvaatimukset

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä ja isännöitsijällä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei Patentti- ja rekisterihallitus myönnä yhdistykselle lupaa poiketa

tästä.

Vajaavaltainen tai konkurssissa oleva ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä isännöitsijänä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 200 .

Tämän lain voimaan tullessa ratkaisematta oleva lupahakemus on siirrettävä Patentti- ja rekisterihallitukselle.

4.

Laki**osuuskuntalain 5 luvun 5 ja 15 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun osuuskuntalain (1488/2001) 5 luvun 5 § ja 15 §:n 2 momentti seuraavasti:

5 luku

Osuuskunnan johto

5 §

Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan kelpoisuusvaatimukset

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei rekisteriviranomainen myönnä osuuskunnalle lupaa poiketa tästä.

Vajaavaltainen tai konkurssissa oleva ei voi

olla hallituksen jäsenenä eikä toimitusjohtajana.

15 §

Yleinen edustamisoikeus ja erityinen toimimenkirjoitusoikeus

Säännöissä voidaan määrätä, että hallituksen jäsenellä tai toimitusjohtajalla on oikeus toimimen kirjoittamiseen taikka että hallitus tai hallintoneuvosto voi antaa tällaisen oikeuden jäsenelleen, toimitusjohtajalle tai muulle henkilölle. Mitä 5 §:n 2 momentissa

sekä 10 ja 11 §:ssä säädetään toimitusjohtajasta, koskee toiminimenkirjoittajaa, joka ei ole hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja.

kuuta 200 .

Tämän lain voimaan tullessa ratkaisematta oleva lupahakemus on siirrettävä rekisteriviranomaiselle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____

5.

Laki

prokuralain 4 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Tällä lailla kumotaan 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun prokuralain (130/1979) 4 §, sellaisena kuin se on laissa 96/1993.

2 §
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 .

6.

Laki

eurooppalaisesta taloudellisesta etuyhtymästä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *muutetaan* eurooppalaisesta taloudellisesta etuyhtymästä 22 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1299/1994) 4 § seuraavasti:

4 §

Johtaja

Etuyhtymän johtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei Patentti- ja rekisterihallitus myönnä etuyhtymälle lupaa poiketa tästä. Vajaavaltainen tai konkurssissa

oleva ei voi olla etuyhtymän johtajana.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 .

Tämän lain voimaan tullessa ratkaisematta oleva lupahakemus on siirrettävä Patentti- ja rekisterihallitukselle.

7.

Laki**elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan elinkeinon harjoittamisen oikeudesta 27 päivänä syyskuuta 1919 annetun lain (122/1919) 12 §, sekä
muutetaan 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 228/1993, seuraavasti:

1 §

Patentti- ja rekisterihallitus voi myöntää luvan harjoittaa elinkeinoa myös muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle luonnolliselle henkilölle sekä ulkomaiselle yhteisölle ja säätiölle. Tällainen lupa tarvitaan myös elinkeinon harjoittamiseen avoimen yhtiön yhtiömiehenä tai kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä, jollei vähintään yksi avoimen yhtiön yhtiömies tai kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies ole 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu luonnollinen henkilö tai suomalainen yhteisö tai säätiö taikka sellai-

nen ulkomainen yhteisö tai säätiö, joka on perustettu jonkin Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön mukaan ja jolla on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka jossakin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Tämän lain voimaan tullessa ratkaisematta oleva lupahakemus on siirrettävä Patentti- ja rekisterihallitukselle.

8.

Laki**yhdistyslain 35 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun yhdistyslain (503/1989) 35 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1177/1994, seuraavasti:

35 §

Hallitus

Hallituksen puheenjohtajalla on oltava asuinpaikka Suomessa, jollei Patentti- ja re-

kisterihallitus myönnä lupaa poiketa tästä. Jos yhdistyksen varsinaisena tarkoituksena on valtiollisiin asioihin vaikuttaminen, saa hallituksen jäsenenä olla vain henkilö, jolla on asuinpaikka Suomessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu- oleva lupahakemus on siirrettävä Patentti- ja rekisterihallitukselle.

Tämän lain voimaan tullessa ratkaisematta

9.

Laki

säätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 5 päivänä huhtikuuta 1930 annetun säätiölain (109/1930) 25 §, sellaisena kuin se on laissa 1172/1994,
muutetaan 9 §:n 1 ja 2 momentti sekä 10 §:n 3 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, 9 §:n 1 momentti laissa 349/1987 ja 9 §:n 2 momentti mainitussa laissa 1172/1994 ja 10 §:n 3 momentti mainitussa laissa 349/1987, sekä
lisätään 10 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 349/1987 ja laissa 178/1996, uusi 4 momentti, seuraavasti:

9 §

Säätiöllä on oltava hallitus, johon kuuluu puheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta jäsentä. Säätiön hallituksena voivat toimia myös säännöissä määrätyn toisen säätiön, yhteisön tai laitoksen hallituksen jäsenet. Myös viranomainen voi toimia säätiön hallituksena tai sen jäsenenä. Säännöissä voidaan määrätä, että hallituksen jäsenille valitaan varajäsenet. Mitä tässä laissa säädetään hallituksen jäsenestä, koskee myös varajäsentä.

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä sekä 10 a §:ssä tarkoitettulla hallituksen jäsenellä ja toimihenkilöllä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei Patentti- ja rekisterihallitus myönnä lupaa poiketa tästä. Sama koskee sellaista säätiötä, yhteisöä tai laitosta, jonka hallituksen jäsenet toimivat säätiön hallituksen jäseninä, sekä säätiön hallituksena tai sen jäsenenä toimivaa viranomaista. Jos oikeushenkilö tai laitos tai sen hallituksen jäsen on säätiön hallituksen jäsenenä, vaatimusta sovelletaan oikeushenkilön tai laitoksen kotipaikkaan.

10 §

Haaste ja muu tiedoksianto katsotaan säätiölle toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi hallituksen jäsenelle tai muulle, jolla on oikeus yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjoittaa säätiön nimi. Jollei säätiöllä ole säätiörekisteriin merkittyä hallituksen jäsentä tai muuta, jolla on oikeus yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjoittaa säätiön nimi, tiedoksi antamisessa säätiölle noudatetaan soveltuvin osin, mitä oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 7 §:ssä säädetään.

Jos säätiön hallituksen kaikkien jäsenten ja nimenkirjoittajien asuinpaikka on muualla kuin Suomessa, säätiöllä on oltava edustaja, jolla on asuinpaikka Suomessa ja oikeus ottaa säätiön puolesta vastaan haasteita ja muita tiedoksiantoja. Vajaavaltainen tai konkursissa oleva ei voi olla edustajana. Edustajan täydellinen nimi, henkilötunnus ja osoite on ilmoitettava merkittäviksi säätiörekisteriin. Sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, haaste ja muu tiedoksianto katsotaan säätiölle toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi edustajalle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu- oleva lupahakemus on siirrettävä Patentti- ja rekisterihallitukselle.
ta 200 .

Tämän lain voimaan tullessa ratkaisematta

10.

Laki

patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä 26 päivänä kesäkuuta 1992 annetun lain (576/1992) 1 §:n 2 momentti ja 3 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 2 momentti laissa 1174/1994 ja 3 § osaksi mainitussa laissa 1174/1994, seuraavasti:

1 §

Muutoksen hakemisesta Patentti- ja rekisterihallituksen päätökseen yrityskiinnityslain (634/1984) tarkoitetussa asiassa säädetään kuitenkin erikseen.

3 §

Patentti- ja rekisterihallituksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla valituslautakuntaan, kun:

- 1) päätöksellä on ratkaistu patenttihakemus tai muu patenttia koskeva asia;
- 2) päätöksellä on ratkaistu hakemus mallin rekisteröimisestä tai muu mallia koskeva asia;
- 3) päätöksellä on ratkaistu hakemus integroidun piirin piirimallin rekisteröimisestä tai muu piirimallia koskeva asia;

4) päätöksellä on ratkaistu hakemus hyödyllisyysmallin rekisteröimisestä tai muu hyödyllisyysmallia koskeva asia;

5) päätöksellä on ratkaistu hakemus tavaramerkin rekisteröimisestä tai muu tavaramerkkiä koskeva asia;

6) päätöksellä on evätty kaupparekisteriin tehdyn ilmoituksen rekisteröiminen;

7) päätöksellä on evätty yhdistysrekisteriin tehdyn ilmoituksen rekisteröiminen; tai

8) päätöksellä on evätty säätiön perustamis- lupaa tai sääntöjen vahvistamista koskeva hakemus tai säätiörekisteriin tehdyn ilmoituksen rekisteröiminen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu- ta 200 .

11.**Laki****konkurssipesien hallinnon valvonnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan konkurssipesien hallinnon valvonnasta 31 päivänä tammikuuta 1995 annetun lain (109/1995) 1 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa (1496/2001), seuraavasti:

1 § —————	konkurssiasiamiehen tarkemmin määräämäl- lä tavalla konkurssisäännön (31/1868) 50 b §:n 1 momentissa tarkoitettua selvitystä vas- taavan selvityksen.
Konkurssiasiamies voi erityisestä syystä päättää, että valtio ottaa vastatakseen osake- yhtiön, osuuskunnan ja säätiön selvitysmie- nettelyn kustannuksista. Konkurssiasiamies voi tällöin määrätä, että selvitysmies laatii yhtiön, osuuskunnan tai säätiön toiminnasta	Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 200 .

Helsingissä 19 päivänä huhtikuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Jari Vilén*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

osakeyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä syyskuuta 1978 annetun osakeyhtiölain (734/1978) 2 luvun 1 §:n 2 momentti sekä 8 luvun 4 § ja 12 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 1 §:n 2 momentti laissa 92/1993 ja 8 luvun 4 § osaksi mainitussa laissa 92/1993, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

Osakeyhtiön perustaminen

1 §

Vähintään puolella perustajista tulee olla asuinpaikka tai, jos perustaja on oikeushenkilö, kotipaikka Euroopan talousalueella, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö myönnä lupaa poiketa tästä.

Vähintään yhdellä perustajalla on oltava asuinpaikka tai, jos perustaja on oikeushenkilö, kotipaikka Euroopan talousalueella, jollei rekisteriviranomainen myönnä lupaa poiketa tästä.

8 luku

Yhtiön johto

4 §

Vähintään puolella hallituksen jäsenistä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö myönnä yhtiölle lupaa poiketa tästä.

4 §

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei rekisteriviranomainen myönnä yhtiölle lupaa poiketa tästä.

Vajaavaltainen tai konkurssissa oleva ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä toimitusjohtajana.

12 §

luku

Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että hallituksen jäsenellä tai toimitusjohtajalla on

Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että hallituksen jäsenellä tai toimitusjohtajalla on

oikeus toiminimen kirjoittamiseen tai että hallitus voi antaa tällaisen oikeuden jäsenelleen, toimitusjohtajalle tai muulle henkilölle. Mitä 4 ja 10 §:ssä on säädetty toimitusjohtajasta, on voimassa toiminimenkirjoittajan osalta, joka ei ole hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja.

oikeus toiminimen kirjoittamiseen tai että hallitus voi antaa tällaisen oikeuden jäsenelleen, toimitusjohtajalle tai muulle henkilölle. Mitä 4 §:n 2 momentissa ja 10 §:ssä säädetään toimitusjohtajasta, on voimassa toiminimenkirjoittajan osalta, joka ei ole hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200.

Tämän lain voimaan tullessa ratkaisematta oleva lupahakemus on siirrettävä rekisteriviranomaiselle.

2.

Laki

asunto-osakeyhtiölain 53 ja 59 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 17 päivänä toukokuuta 1991 annetun asunto-osakeyhtiölain (809/1991) 53 § ja 59 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 53 § osaksi laissa 93/1993, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

53 §

53 §

Hallituksen jäsenen ja isännöitsijän kelpoisuusvaatimukset

Hallituksen jäsenen ja isännöitsijän kelpoisuusvaatimukset

Vähintään puolella hallituksen jäsenistä ja isännöitsijällä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö myönnä yhtiölle lupaa poiketa tästä.

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä ja isännöitsijällä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei rekisteriviranomainen myönnä yhtiölle lupaa poiketa tästä.

Vajaavaltainen tai konkurssissa oleva ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä isännöitsijänä.

59 §

Yhtiön edustaminen ja toiminimen kirjoittaminen

Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että

Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että

Voimassa oleva laki

Ehdotus

hallituksen jäsenellä tai isännöitsijällä on oikeus toiminimen kirjoittamiseen tai että hallitus voi antaa tämän oikeuden jäsenelleen, isännöitsijälle tai muulle henkilölle. Tällaiseen henkilöön on sovellettava 53 ja 58 §:n säännöksiä. Toiminimen kirjoittamisoikeutta voidaan rajoittaa niin, että kahdella tai useammalla henkilöllä on vain yhdessä oikeus kirjoittaa toiminimi. Muuta rajoitusta ei saa merkitä kaupparekisteriin.

hallituksen jäsenellä tai isännöitsijällä on oikeus toiminimen kirjoittamiseen tai että hallitus voi antaa tämän oikeuden jäsenelleen, isännöitsijälle tai muulle henkilölle. Tällaiseen henkilöön on sovellettava 53 §:n 2 momentin ja 58 §:n säännöksiä. Toiminimen kirjoittamisoikeutta voidaan rajoittaa niin, että kahdella tai useammalla henkilöllä on vain yhdessä oikeus kirjoittaa toiminimi. Muuta rajoitusta ei saa merkitä kaupparekisteriin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200 .

Tämän lain voimaan tullessa ratkaisematta oleva lupahakemus on siirrettävä rekisteviranomaiselle.

3.

Laki

asumisoikeusyhdistyksistä annetun lain 34 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan asumisoikeusyhdistyksistä 28 päivänä marraskuuta 1994 annetun lain (1072/1994) 34 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

34 §

34 §

Hallituksen jäsenen ja isännöitsijän kelpoisuusvaatimukset

Hallituksen jäsenen ja isännöitsijän kelpoisuusvaatimukset

Vähintään puolella hallituksen jäsenistä ja isännöitsijällä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö myönnä yhdistykselle lupaa poiketa tästä.

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä ja isännöitsijällä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei Patentti- ja rekisterihallitus myönnä yhdistykselle lupaa poiketa tästä.

Vajaavaltainen tai konkurssissa oleva ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä isännöitsijänä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200 .

Tämän lain voimaan tullessa ratkaisematta oleva lupahakemus on siirrettävä Patentti- ja rekisterihallitukselle.

4.

Laki**osuuskuntalain 5 luvun 5 ja 15 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun osuuskuntalain (1488/2001) 5 luvun 5 § ja 15 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 luku

Osuuskunnan johto

5 §

Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan kelpoisuusvaatimukset

Vähintään puolella hallituksen jäsenistä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö myönnä osuuskunnalle lupaa poiketa tästä.

Vajaavaltainen tai konkurssissa oleva ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä toimitusjohtajana.

5 §

Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan kelpoisuusvaatimukset

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei rekisteriviranomainen myönnä osuuskunnalle lupaa poiketa tästä.

15 §

Yleinen edustamisoikeus ja erityinen toiminimenkirjoitusoikeus

Säännöissä voidaan määrätä, että hallituksen jäsenellä tai toimitusjohtajalla on oikeus toiminimen kirjoittamiseen taikka että hallitus tai hallintoneuvosto voi antaa tällaisen oikeuden jäsenelleen, toimitusjohtajalle tai

Säännöissä voidaan määrätä, että hallituksen jäsenellä tai toimitusjohtajalla on oikeus toiminimen kirjoittamiseen taikka että hallitus tai hallintoneuvosto voi antaa tällaisen oikeuden jäsenelleen, toimitusjohtajalle tai

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

muulle henkilölle. Mitä 5, 10 ja 11 §:ssä säädetään toimitusjohtajasta, koskee toiminimenkirjoittajaa, joka ei ole hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja.

muulle henkilölle. Mitä 5 §:n 2 momentissa sekä 10 ja 11 §:ssä säädetään toimitusjohtajasta, koskee toiminimenkirjoittajaa, joka ei ole hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200.*

Tämän lain voimaan tullessa ratkaisematta oleva lupahakemus on siirrettävä rekisteriviranomaiselle.

5.

Laki

prokuralain 4 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

4 §

Osakeyhtiön ja osuuskunnan prokuristilla tulee olla asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö myönnä osakeyhtiölle tai osuuskunnalle lupaa poiketa tästä.

(kumotaan)

6.

Laki**eurooppalaisesta taloudellisesta etuystymästä annetun lain 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eurooppalaisesta taloudellisesta etuystymästä 22 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1299/1994) 4 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Johtaja

Johtaja

Etuyhtymän johtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö myönnä etuystymälle lupaa poiketa tästä. Vajaavaltainen tai konkurssissa oleva ei voi olla etuystymän johtajana.

Etuyhtymän johtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei Patentti- ja rekisterihallitus myönnä etuystymälle lupaa poiketa tästä. Vajaavaltainen tai konkurssissa oleva ei voi olla etuystymän johtajana.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200.

Tämän lain voimaan tullessa ratkaisematta oleva lupahakemus on siirrettävä Patentti- ja rekisterihallitukselle.

7.

Laki**elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan elinkeinon harjoittamisen oikeudesta 27 päivänä syyskuuta 1919 annetun lain (122/1919) 12 §, sekä
muutetaan 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 228/1993, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Kauppa- ja teollisuusministeriö voi myöntää

Patentti- ja rekisterihallitus voi myöntää

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tää luvan harjoittaa elinkeinoa myös muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle luonnolliselle henkilölle sekä ulkomaiselle yhteisölle ja säätiölle. Tällainen lupa tarvitaan myös elinkeinon harjoittamiseen avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön yhtiömiehenä.

luvan harjoittaa elinkeinoa myös muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle luonnolliselle henkilölle sekä ulkomaiselle yhteisölle ja säätiölle. Tällainen lupa tarvitaan myös elinkeinon harjoittamiseen avoimen yhtiön yhtiömiehenä tai kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä, jollei vähintään yksi avoimen yhtiön yhtiömies tai kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies ole 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu luonnollinen henkilö tai suomalainen yhteisö tai säätiö taikka sellainen ulkomainen yhteisö tai säätiö, joka on perustettu jonkin Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön mukaan ja jolla on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka jossakin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

12 §

Sitä oikeutta, josta tässä luvussa säädetään, ei ole ylöskantomiehellä tahi kruunun rahavarain hoitajalla, virallisella syyttäjällä eikä tullieikä poliisilaitoksen virkamiehellä tai palvelijalla. Tämä koskee myöskin edellä sanotussa virassa tai palveluksessa olevan henkilön aviopuolisoa ja vajavaltaisia lapsia, jollei asianomainen hallintoviranomainen harkitse, että aikeissa oleva elinkeinoliike ei ole yhteydessä aviopuolison, isän tai äidin virkatoiminnan kanssa.

Jos katsotaan tarpeelliseksi ulottaa 1 momentissa säädetty kielto muihin valtion virassa tai palveluksessa oleviin, annettakoon siitä säännös hallintotoimin.

12 §

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200 .

Tämän lain voimaan tullessa ratkaisematta oleva lupahakemus on siirrettävä Patentti- ja rekisterihallitukselle.

8.

Laki**yhdistyslain 35 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun yhdistyslain (503/1989) 35 §:n 3 momentti,
sellaisena kuin se on laissa 1177/1994, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

35 §

Hallitus

Puheenjohtajalla ja vähintään puolella hallituksen muista jäsenistä on oltava kotipaikka Suomessa, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö myönnä lupaa poiketa tästä. Jos yhdistyksen varsinaisena tarkoituksena on valtiollisiin asioihin vaikuttaminen, saa hallituksen jäsenenä olla vain henkilö, jolla on kotipaikka Suomessa.

Hallituksen puheenjohtajalla on oltava asuinpaikka Suomessa, jollei Patentti- ja rekisterihallitus myönnä lupaa poiketa tästä. Jos yhdistyksen varsinaisena tarkoituksena on valtiollisiin asioihin vaikuttaminen, saa hallituksen jäsenenä olla vain henkilö, jolla on asuinpaikka Suomessa.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 200 .*

Tämän lain voimaan tullessa ratkaisematta oleva lupahakemus on siirrettävä Patentti- ja rekisterihallitukselle.

9.

Laki**säätiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 5 päivänä huhtikuuta 1930 annetun säätiölain (109/1930) 25 §, sellaisena kuin se on laissa 1172/1994,
muutetaan 9 §:n 1 ja 2 momentti sekä 10 §:n 3 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, 9 §:n 1 momentti laissa 349/1987 ja 9 §:n 2 momentti mainitussa laissa 1172/1994 ja 10 §:n 3 momentti mainitussa laissa 349/1987, sekä
 lisätään 10 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 349/1987 ja laissa 178/1996, uusi 4 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

9 §

Säätiöllä on oltava hallitus, johon kuuluu puheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta jäsentä. Säätiön hallituksena voivat toimia myös säännöissä määrätyn toisen *suomalaisen* säätiön, yhteisön tai laitoksen hallituksen jäsenet. Myös viranomainen voi toimia säätiön hallituksena tai sen jäsenenä. Säännöissä voidaan määrätä, että hallituksen jäsenille valitaan varajäsenet. Varajäsenen on vastaavasti sovellettava, mitä hallituksen jäsenestä on säädetty.

Säätiön hallituksen jäsenillä ja nimenkirjoittajilla tulee olla asuinpaikka Euroopan talousalueella. Vähintään yhdellä 10 §:n 3 momentissa tarkoitettulla henkilöllä tulee olla asuinpaikka Suomessa. Kauppa- ja teollisuusministeriö voi myöntää säätiölle luvan poiketa tässä säädettyistä vaatimuksista.

Ehdotus

9 §

Säätiöllä on oltava hallitus, johon kuuluu puheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta jäsentä. Säätiön hallituksena voivat toimia myös säännöissä määrätyn toisen säätiön, yhteisön tai laitoksen hallituksen jäsenet. Myös viranomainen voi toimia säätiön hallituksena tai sen jäsenenä. Säännöissä voidaan määrätä, että hallituksen jäsenille valitaan varajäsenet. *Mitä tässä laissa säädetään hallituksen jäsenestä, koskee myös varajäsentä.*

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä sekä 10 a §:ssä tarkoitettulla hallituksen jäsenellä ja toimihenkilöllä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei Patentti- ja rekisterihallitus myönnä lupaa poiketa tästä. Sama koskee sellaista säätiötä, yhteisöä tai laitosta, jonka hallituksen jäsenet toimivat säätiön hallituksen jäseninä, sekä säätiön hallituksena tai sen jäsenenä toimivaa viranomaista. Jos oikeushenkilö tai laitos tai sen hallituksen jäsen on säätiön hallituksen jäsenenä, vaatimusta sovelletaan oikeushenkilön tai laitoksen kotipaikkaan.

10 §

Haasteen tai muun tiedonannon katsotaan tulleen säätiölle toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi hallituksen puheenjohtajalle tai henkilölle, jolla on oikeus yksin tai yh-

Haaste ja muu tiedoksianto katsotaan säätiölle toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi hallituksen jäsenelle tai muulle, jolla on oikeus yksin tai yhdessä toisen kanssa kir-

dessä toisen kanssa kirjoittaa säätiön nimi.

joittaa säätiön nimi. *Jollei säätiöllä ole säätiörekisteriin merkittyä hallituksen jäsentä tai muuta, jolla on oikeus yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjoittaa säätiön nimi, tiedoksi antamisessa säätiölle noudatetaan soveltuvin osin, mitä oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 7 §:ssä säädetään.*

Jos säätiön hallituksen kaikkien jäsenten ja nimenkirjoittajien asuinpaikka on muualta kuin Suomessa, säätiöllä on oltava edustaja, jolla on asuinpaikka Suomessa ja oikeus ottaa säätiön puolesta vastaan haasteita ja muita tiedoksiantoja. Vajaavaltainen tai konkurssissa oleva ei voi olla edustajana. Edustajan täydellinen nimi, henkilötunnus ja osoite on ilmoitettava merkittäviksi säätiörekisteriin. Sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, haaste ja muu tiedoksianto katsotaan säätiölle toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi edustajalle.

25 §

Muutoksen hakemisesta patenti- ja rekisterihallituksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen on voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään.

25 §

(kumotaan)

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200 .*

Tämän lain voimaan tullessa ratkaisematta oleva lupahakemus on siirrettävä Patentti- ja rekisterihallitukselle.

10.

Laki**patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä 26 päivänä kesäkuuta 1992 annetun lain (576/1992) 1 §:n 2 momentti ja 3 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 2 momentti laissa 1174/1994 ja 3 § osaksi mainitussa laissa 1174/1994, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Muutoksen hakemisesta patentti- ja rekisterihallituksen *säätiölain (109/30) nojalla* tekemään *päätökseen sekä* päätökseen yritys-kiinnityslaisissa (634/84) tarkoitetussa asiassa säädetään kuitenkin erikseen.

Muutoksen hakemisesta Patentti- ja rekisterihallituksen tekemään päätökseen yritys-kiinnityslaisissa (634/1984) tarkoitetussa asiassa säädetään kuitenkin erikseen.

3 §

Patentti- ja rekisterihallituksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla valituslautakuntaan, kun:

- 1) päätöksellä on ratkaistu patenttihakemus tai muu patenttia koskeva asia;
- 2) päätöksellä on ratkaistu hakemus mallin rekisteröimisestä tai muu mallia koskeva asia;
- 3) päätöksellä on ratkaistu hakemus integroidun piirin piirimallin rekisteröimisestä tai muu piirimallia koskeva asia;
- 4) päätöksellä on ratkaistu hakemus hyödyllisyysmallin rekisteröimisestä tai muu hyödyllisyysmallia koskeva asia;
- 5) päätöksellä on ratkaistu hakemus tavaramerkin rekisteröimisestä tai muu tavaramerkkiä koskeva asia;
- 6) päätöksellä on evätty kaupparekisteriin tehdyn ilmoituksen rekisteröiminen; *tai*
- 7) päätöksellä on evätty yhdistysrekisteriin tehdyn ilmoituksen rekisteröiminen.

3 §

Patentti- ja rekisterihallituksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla valituslautakuntaan, kun:

- 1) päätöksellä on ratkaistu patenttihakemus tai muu patenttia koskeva asia;
- 2) päätöksellä on ratkaistu hakemus mallin rekisteröimisestä tai muu mallia koskeva asia;
- 3) päätöksellä on ratkaistu hakemus integroidun piirin piirimallin rekisteröimisestä tai muu piirimallia koskeva asia;
- 4) päätöksellä on ratkaistu hakemus hyödyllisyysmallin rekisteröimisestä tai muu hyödyllisyysmallia koskeva asia;
- 5) päätöksellä on ratkaistu hakemus tavaramerkin rekisteröimisestä tai muu tavaramerkkiä koskeva asia;
- 6) päätöksellä on evätty kaupparekisteriin tehdyn ilmoituksen rekisteröiminen;
- 7) päätöksellä on evätty yhdistysrekisteriin tehdyn ilmoituksen rekisteröiminen; *tai*
- 8) päätöksellä on evätty säätiön perustamislupaa tai sääntöjen vahvistamista koskeva hakemus tai säätiörekisteriin tehdyn ilmoituksen rekisteröiminen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200 .

11.

Laki

konkurssipesien hallinnon valvonnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan konkurssipesien hallinnon valvonnasta 31 päivänä tammikuuta 1995 annetun lain (109/1995) 1 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa (1496/2001), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Konkurssiasiamies voi erityisestä syystä päättää, että valtio ottaa vastatakseen osakeyhtiön *ja* osuuskunnan selvitysmenettelyn kustannuksista. Konkurssiasiamies voi tällöin määrätä, että selvitysmies laatii yhtiön *tai* osuuskunnan toiminnasta konkurssiasiamiehen tarkemmin määräämällä tavalla konkurssisäännön (31/1868) 50 b §:n 1 momentissa tarkoitettua selvitystä vastaavan selvityksen.

Konkurssiasiamies voi erityisestä syystä päättää, että valtio ottaa vastatakseen osakeyhtiön, osuuskunnan *ja säätiön* selvitysmenettelyn kustannuksista. Konkurssiasiamies voi tällöin määrätä, että selvitysmies laatii yhtiön, osuuskunnan *tai säätiön* toiminnasta konkurssiasiamiehen tarkemmin määräämällä tavalla konkurssisäännön (31/1868) 50 b §:n 1 momentissa tarkoitettua selvitystä vastaavan selvityksen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200 .